

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут людини

Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
_____ (О.Б. Жильцов)
« 13 » _____ 2022р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Альтернативна та допоміжна комунікація

для студентів

спеціальності	016 Спеціальна освіта (шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня	другого (магістерського) (назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми	016.00.02 Втручання при аутизмі (шифр і назва освітньої програми)

Київ – 2022

Розробники:

Супрун Ганна Володимирівна, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Куценко Тетяна Олександрівна, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Викладачі:

Супрун Ганна Володимирівна, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Куценко Тетяна Олександрівна, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол від 12.01.2022р. № 1

Завідувач кафедри _____ (Олена МАРТИНЧУК)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми) _____

(назва освітньої програми)

12.01.2022р.

Керівник освітньої програми _____ (Тетяна СКРИПНИК)
(підпис)

Робочу програму перевірено

01.02.2022р.

Заступник директора/декана _____ (Роман ПАВЛЮК)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р.

Протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р.

Протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р.

Протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р.

Протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	5/150	
Курс	1	-
Семестр	2	-
Обсяг кредитів	5	-
Обсяг годин, в тому числі:	150	-
Аудиторні	40	-
Модульний контроль	10	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	70	-
Форма семестрового контролю	Екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формувати світоглядні позиції та розуміння актуальних проблем у галузі спеціальної та інклюзивної освіти; розвивати методологічну культуру, формувати систему знань та умінь щодо організації і проведення комунікативного розвитку дітей з розладами аутистичного спектра засобами з науково-доведеною ефективністю (альтернативні засоби комунікації).

Завдання:

Відповідно до освітньо-професійної програми 016.00.02 Втручання при аутизмі зі спеціальності 016 Спеціальна освіта для другого (магістерського) рівня вищої освіти

– *формувати загальні компетентності:*

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

– *формувати фахові компетентності:*

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, зокрема з особами з розладами аутистичного спектра.

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища

СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.

СКУ-11 (для здобувачів ОП «Втручання при аутизмі»). Здатність до планування та надання системної допомоги особам з аутизмом та їхнім родинам.

3. Результати навчання за дисципліною

РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і стратегії втручання для

осіб з особливими освітніми потребами, зокрема з розладами аутистичного спектра, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей.

РНУ 15 (для здобувачів ОП «Втручання при аутизмі»). Планувати і надавати системну допомогу особам з аутизмом та їхнім родинам.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1.							
Поведінкова концепція комунікації та альтернативні засоби спілкування							
Тема 1. Поведінкові підходи як передумова впровадження АДК	12	2	2	-	-	-	8
Тема 2. Визначення комунікативних ресурсів та дефіцитів у дитини з аутизмом для вибору стратегій АДК	12	2	-	2	-	-	8
Модульний контроль.	2						
Разом	26	4	2	2	-	-	16
Змістовий модуль 2.							
АДК та полімодальний підхід							
Тема 3. Використання предметів та різних видів зображень для АДК	14	2	2	2	-	-	8
Тема 4. Поєднання символів, жестів і мовлення у системі альтернативної та допоміжної комунікації.	14	2	2	2	-	-	8
Модульний контроль.	2						
Разом	30	4	4	4	-	-	16
Змістовий модуль 3.							
Системність у використанні АДК							

Тема 5. PECS як система АДК	16	2	2	2	-	-	10
Тема 6. Комунікативні дошки і книги. Електронні засоби комунікації.	14	2	-	2	-	-	10
Модульний контроль.	2						
Разом	32	4	2	4	-	-	20
Змістовий модуль 4 Індивідуальні системи АДК							
Тема 7. Індивідуальні системи АДК для дитини з аутизмом в освітньому середовищі	12	2	2	-	-	-	8
Модульний контроль.	2						
Разом	14	2	2	-	-	-	8
Змістовий модуль 5 Стратегії впровадження альтернативної та допоміжної комунікації							
Тема 8. Розробка і реалізація стратегій альтернативної та допоміжної комунікації для дітей з РАС.	16	2	2	2	-	-	10
Модульний контроль.	2						
Разом	18	2	2	2	-	-	10
Підготовка та проходження контрольних заходів.	30						
Усього за навчальну дисципліну	150	16	12	12	-	-	70

5. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1

«Поведінкова концепція комунікації та альтернативні засоби спілкування»

Тема 1. Поведінкові підходи як передумова впровадження АДК.

Комунікація: визначення та функції. Поведінкові підходи до розуміння та аналізу поведінки (Б. Скіннер). Категорії та функції комунікативної поведінки. Сутність та види альтернативних та допоміжних засобів комунікації. Класифікація АДК.

Ключові слова: аутизм, вербальна поведінка, прикладний аналіз поведінки, комунікація.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [15, 19].

Тема 2. Визначення комунікативних ресурсів та дефіцитів у дитини з аутизмом для вибору стратегій АДК

Типи комунікативних труднощів і можливостей у дітей. Матриця спілкування. Діагностичні методики зі шкалами/можливістю оцінки комунікативних і мовленнєвих навичок. ADOS, CARS, Vineland-II.

Ключові слова: аутизм, вербальна поведінка, прикладний аналіз поведінки, комунікація.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [15, 19].

Змістовий модуль 2

«АДК та полімодальний підхід полімодальна комунікація комунікативна полімодальність»

Тема 3. Використання предметів та різних видів зображень для АДК.

Комунікативні функції та модальність комунікації. Комунікативна модальність. Візуальні засоби АДК. Функції предметів як засобів АДК. Полісенсорність предметів. Комунікація за допомогою предметів. Візуальна підтримка як засіб впливу та керування поведінкою дітей з аутизмом.

Ключові слова: аутизм, комунікація, комунікативні функції, комунікативна модальність, візуальна підтримка, альтернативні засоби комунікації.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [15, 19,21,25].

Тема 4. Поєднання символів, жестів і мовлення у системі альтернативної та допоміжної комунікації.

Жести як комунікативний засіб. Жестове мовлення для осіб зі зниженим слухом та жестове мовлення для осіб з аутизмом. Символи як комунікативний засіб. Символьне мовлення.

Ключові слова: аутизм, комунікація, альтернативні засоби комунікації, жестова мова, жестове мовлення.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [15, 19].

Змістовий модуль 3

«Системність у використанні АДК»

Тема 5. PECS як система АДК.

Комунікація та мовлення. Оперантна поведінка (Б. Скіннер) та дискретне навчання (навчання окремими пробами). Основні поняття системи PECS. Основні етапи впровадження PECS: мета, задачі, зміст та результати кожного етапу.

Ключові слова: аутизм, мовлення, комунікація, PECS, дискретне навчання.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [15, 19].

Тема 6. Комунікативні дошки та книги. Електронні засоби комунікації.

Забезпечення унікальних потреб дитини з РАС в комунікації за допомогою індивідуально створених систем АДК. Поєднання різних видів АДК. Забезпечення супроводу дитини в освітньому середовищі. Форми реалізації індивідуальної системи АДК в інклюзивному середовищі. Візуальна підтримка як метод з науково доведеною ефективністю. Візуальний розклад, правила, рутини, алгоритми.

Ключові слова: аутизм, мовлення, комунікація, комунікативні потреби, комунікативні дошки, електронні комунікатори.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [15, 19,21,25].

Змістовий модуль 4

Індивідуальні засоби АДК

Тема 7. Індивідуальні системи АДК для дитини з аутизмом в освітньому середовищі.

Індивідуальний підхід під час вибору та впровадження системи АДК для дитини з аутизмом в інклюзивному освітньому середовищі. Оцінка потреб. ППР як орієнтир для формулювання потреб дитини та планування стратегії навчання і розвитку.

Ключові слова: аутизм, мовлення, комунікація, освітнє середовище, інклюзивне освітнє середовище, ППР.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [15, 19,21,25].

Змістовий модуль 5

«Стратегії впровадження альтернативної та допоміжної комунікації»

Тема 8. Розробка і реалізація стратегій альтернативної та допоміжної комунікації для дітей з РАС.

Підходи та принципи розробки АДК для дитини з аутизмом. Розмаїття засобів та інструментів АДК. Взаємозамінність та доповнення систем АДК. Логіка вибору системи/засобу АДК для конкретної дитини з аутизмом.

Ключові слова: аутизм, мовлення, комунікація, інклюзивне освітнє середовище, ППР, альтернативна та допоміжна комунікація.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [15, 19,21,25].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	1	1	2	2	2	2	0	0	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20	1	10	1	10	1	10
Робота на практичному занятті	10	1	10	2	20	2	20	0	0	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	59	-	81	-	70	-	42		53
Максимальна кількість балів: 305											
Розрахунок коефіцієнта: $k = 305/60 = 5,08$											
Іспит 40 балів											

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль 1. «Поведінкова концепція комунікації та альтернативні засоби спілкування»

Тема 1. Поведінкові підходи як передумова впровадження АДК (8 год.).

Завдання. Опрацюйте статтю Bondy, A., Horton, C., & Frost, L.. (2020). Promoting Functional Communication Within the Home. *Behavior Analysis in Practice*, 13(2), 321–328. <https://doi.org/10.1007/s40617-020-00439-6>

Напишіть тези до статті, що висвітлювали би стан сформованості найважливіших комунікативних навичок у дітей з РАС.

Прикріпіть роботу до відповідного завдання в ЕНК.

Форма подання: письмова робота (тези).

Критерії оцінювання (тези):

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Послідовність та аргументація	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує сприймання інформації.	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко полегшити сприймання інформації.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікають і роблять інформацію не структурованою.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку.
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Фахова термінологія	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Грамотність письма	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу
Всього	5 балів			

Тема 2. Визначення комунікативних ресурсів та дефіцитів у дитини з аутизмом для вибору стратегій АДК (8 год.).

Завдання. Заповніть матрицю «Рівні комунікації та мотиви спілкування»

Мотиви спілкування	Відмова	Отримання бажаного					Соціальна взаємодія					Надання і пошук інформації				
Рівні спілкування																
Перед умисна поведінка																

Навмисна поведінка																				
Нестандартне спілкування																				
Традиційне спілкування																				
Конкретні символи																				
Абстрактні символи																				
Мовлення																				

Для роботи з таблицею використовуйте такі онлайн ресурси:

1. Communication matrix: <https://documents.nationaldb.org/products/Parent-Comm-Matrix-Final.pdf>
2. <https://www.communicationmatrix.org/uploads/pdfs/Communication%20Matrix%20Questions.pdf>
3. <https://www.communicationmatrix.org/uploads/pdfs/Communication-Matrix-Handbook-Russian.pdf>

Також актуалізуйте свої знання діагностичних методик зі шкалами/можливістю оцінки комунікативних і мовленнєвих навичок. ADOS, CARS, Vineland-II

Прикріпіть тези до відповідного завдання в ЕНК.

Форма подання: таблиця.

Критерії оцінювання (таблиця):

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Зміст таблиці	Вся інформація, представлена в таблиці, була чіткою, точною та ретельно підбраною та проаналізованою	Більшість інформації, представленої в таблиці, була чіткою, точною та ретельно підбраною	Інформація, представлена в таблиці, була частково точною або не була ретельно підбраною	Інформація, представлена в таблиці, не була точною
Узагальнення даних	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує в таблиці розуміння теми.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує в таблиці розуміння теми.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Фахова термінологія	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Грамотність письма	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу
Всього	5 балів			

Тема 3. Використання предметів та різних видів зображень для АДК (8 год.).

Завдання. Опрацюйте матеріали:

https://aacbooks.net/books/UsingLowTechSymbolSystemsChildren/#_representing_meaning_through_objects_and_symbols,

https://aacbooks.net/books/UsingLowTechSymbolSystemsChildren/#_what_about_photographs,

<https://www.callscotland.org.uk/Common-Assets/quick-guides/QG-1408113957.pdf>

Напишіть та прикріпіть до відповідного завдання в ЕНК відповідь на запитання «Які цілі можна досягти, використовуючи предмети та зображення в альтернативній та додатковій комунікації?»»

Форма подання: письмова робота.

Критерії оцінювання (письмова робота):

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Відповідність завданню та глибина змісту	Відповідає завданню, демонструє здатність глибоко аналізувати і творчо упорядковувати та представляти інформацію	Відповідає завданню, демонструє здатність аналізувати та упорядковувати інформацію	У недостатньому обсязі відповідає завданню, неповним чином розкриває зміст завдання та упорядковує матеріал/інформацію	Не відповідає завданню або демонструє недбале й поверхневе опрацювання матеріалу
Структурні елементи	Чітко визначено та обрано потрібні структурні елементи та особливості та представлено структурно-логічно	Визначено та представлено структурні елементи завдання та їх особливості	Не чітко визначено структурні елементи та/або особливості їх застосування	Вкрай недостатньо інформації про структурні елементи в роботі
Фахова термінологія	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Грамотність письма	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу
Всього	5 балів			

Тема 4. Поєднання символів, жестів і мовлення у системі альтернативної та допоміжної комунікації (8 год.).

Завдання. Опрацюйте системи символічних зображень (<http://www.mayer-johnson.com/>, <http://www.widgit.com/>, <https://www.n2y.com/symbolstix-prime/>, <http://www.blissymbols.co.uk/>, <https://makaton.org/>, <https://www.pictoselector.eu/>) та спрощених жестів (<http://www.makaton.org/>, <http://www.signalong.org.uk/>, <http://www.pagetgorman.org/>, <http://british-sign.co.uk/>, <https://www.handspeak.com/>) для формування комунікативних повідомлень. Складіть словник базових понять для дитини з аутизмом із слів, символів та

жестів. До словника повинно входити 10-12 понять (назви предметів, дій, ознак предметів або дій тощо), за допомогою яких можна скласти соціальну історію/описати правила поведінки/скласти алгоритм дій (рутин). Роботу оформіть у вигляді таблиці. Корисний ресурс: як підбирати слова та поняття в словник дитини <https://aacomcommunity.net/ccs/choosing-words/>.

Прикріпіть роботу до відповідного завдання в ЕНК.

Форма подання: словник термінів у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання (таблиця):

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Зміст таблиці	Вся інформація, представлена в таблиці, була чіткою, точною та ретельно підбраною та проаналізованою	Більшість інформації, представленої в таблиці, була чіткою, точною та ретельно підбраною	Інформація, представлена в таблиці, була частково точною або не була ретельно підбраною	Інформація, представлена в таблиці, не була точною
Узагальнення даних	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує в таблиці розуміння теми.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує в таблиці розуміння теми.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Фахова термінологія	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Грамотність письма	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу
Всього	5 балів			

Тема 5. PECS як система АДК (10 год.).

Завдання.

Опрацюйте

статтю

https://www.researchgate.net/publication/346717781_Theoretical_Basis_of_PPCS_Picture_Exchange_Communication_System

Складіть словник з 15 термінів, які розкриваються у статті: назва терміну англійською та українською мовами, визначення терміну українською мовою. Письмову роботу прикріпіть до ЕНК.

Форма подання: словник термінів у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання (таблиця):

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Зміст таблиці	Вся інформація, представлена в таблиці,	Більшість інформації, представленої в	Інформація, представлена в таблиці,	Інформація, представлена в

	була чіткою, точною та ретельно підбраною та проаналізованою	таблиці, була чіткою, точною та ретельно підбраною	була частково точною або не була ретельно підбраною	таблиці, не була точною
Узагальнення даних	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує в таблиці розуміння теми.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує в таблиці розуміння теми.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Фахова термінологія	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Грамотність письма	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу
Всього	5 балів			

Тема 6. Комунікативні дошки та книги. Електронні засоби комунікації (10 год.).

Завдання. Опрацюйте матеріал про Комунікативні дошки (Communication boards: <https://youtu.be/Nib6wCDpdhM> та <https://www.youtube.com/watch?v=dzUmS7fW3-k>) та Електронні пристрої (<https://youtu.be/eruX6wvYWIo>) для комунікації та заповніть порівняльну таблицю, яку потрібно розробити самостійно. Поміркуйте за якими ознаками (параметрами) можна порівнювати/співставляти ці два комунікативні засоби? У чому переваги та обмеження кожного із засобів? Фото або скрін готової таблиці, написаної від руки, прикріпіть до відповідного завдання до ЕНК.

Форма подання: таблиця.

Критерії оцінювання (таблиця):

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Зміст таблиці	Вся інформація, представлена в таблиці, була чіткою, точною та ретельно підбраною та проаналізованою	Більшість інформації, представленої в таблиці, була чіткою, точною та ретельно підбраною	Інформація, представлена в таблиці, була частково точною або не була ретельно підбраною	Інформація, представлена в таблиці, не була точною
Узагальнення даних	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує в таблиці розуміння теми.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує в таблиці розуміння теми.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Фахова термінологія	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або

	дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	складно зрозуміти, що було зроблено.	часто недоречно їх використовує.
Грамотність письма	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу
Всього	5 балів			

Тема 7. Індивідуальні системи АДК для дитини з аутизмом в освітньому середовищі. (8 год.).

Завдання. Опрацюйте ППР дитини з аутизмом, проаналізуйте, яка індивідуальна система АДК може бути використана в освітньому середовищі. Письмово напишіть свою думку, пояснюючи вибір засобів АДК.

Форма подання: письмова робота.

Критерії оцінювання (письмова робота):

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Відповідність завданню та глибина змісту	Відповідає завданню, демонструє здатність глибоко аналізувати і творчо упорядковувати та представляти інформацію	Відповідає завданню, демонструє здатність аналізувати та упорядковувати інформацію	У недостатньому обсязі відповідає завданню, неповним чином розкриває зміст завдання та упорядковує матеріал/інформацію	Не відповідає завданню або демонструє недбале й поверхневе опрацювання матеріалу
Структурні елементи	Чітко визначено та обрано потрібні структурні елементи та особливості та представлено структурно-логічно	Визначено та представлено структурні елементи завдання та їх особливості	Не чітко визначено структурні елементи та/або особливості їх застосування	Вкрай недостатньо інформації про структурні елементи в роботі
Фахова термінологія	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Грамотність письма	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у

	варіанті особисто викладачу	варіанті особисто викладачу	варіанті особисто викладачу	роздрукованому варіанті особисто викладачу
Всього	5 балів			

Тема 8. Розробка і реалізація стратегій альтернативної та допоміжної комунікації для дітей з РАС (10 год.).

Завдання. Розробіть самостійно та заповніть узагальнюючу таблицю до курсу «АДК», де потрібно відобразити підходи, системи, інструменти та засоби АДК з урахуванням індивідуальних комунікативних потреб дітей з аутизмом. Продумайте компоненти для висвітлення в таблиці.

Форма подання: таблиця.

Критерії оцінювання (таблиця):

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Зміст таблиці	Вся інформація, представлена в таблиці, була чіткою, точною та ретельно підбраною та проаналізованою	Більшість інформації, представленої в таблиці, була чіткою, точною та ретельно підбраною	Інформація, представлена в таблиці, була частково точною або не була ретельно підбраною	Інформація, представлена в таблиці, не була точною
Узагальнення даних	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує в таблиці розуміння теми.	Студент на достатньому рівні робить ☐ узагальнення та презентує в таблиці розуміння теми.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Фахова термінологія	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Грамотність письма	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу
Всього	5 балів			

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

№ МКР	Форма проведення	Критерії оцінювання	Кількість балів
МКР 1	Тестування	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал/ правильна відповідь, макс. – 25 б.
МКР 2	Тестування	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал/ правильна відповідь, макс. – 25 б.

МКР3	Тестування	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал/ правильна відповідь, макс. – 25 б.
МКР4	Тестування	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал/ правильна відповідь, макс. – 25 б.
МКР5	Тестування	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал/ правильна відповідь, макс. – 25 б.
Екзамен	Тестування	Правильна відповідь на тестове питання	Система оцінювання: теоретичні питання (1 бал), аналітичні питання (2 бали), практичні питання (5 балів). Всього 40 балів.

6.4. **Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.**

Іспит.

6.5. **Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.**

Теоретичні

1. Розкрийте зміст поняття комунікація
2. Розкрийте зміст поняття вербальна поведінка
3. Розкрийте зміст поняття альтернативні засоби комунікації
4. Розкрийте поняття допоміжні засоби комунікації
5. Розкрийте поняття PECS
6. Розкрийте поняття комунікативні навички
7. Розкрийте поняття комунікативна матриця
8. Розкрийте поняття рівні спілкування
9. Розкрийте поняття соціальна взаємодія
10. Розкрийте поняття комунікативні ресурси
11. Розкрийте поняття комунікативні дефіцити
12. Розкрийте поняття модальність комунікації

Аналітичні

1. Порівняйте поняття «комунікативні функції» та «модальність комунікації»
2. Охарактеризуйте методичну основу етапів впровадження системи PECS
3. Охарактеризуйте категорії комунікативної поведінки
4. Охарактеризуйте функції комунікативної поведінки
5. Охарактеризуйте 1-й етап впровадження системи PECS
6. Охарактеризуйте 2-й етап впровадження системи PECS
7. Охарактеризуйте 3-й етап впровадження системи PECS
8. Охарактеризуйте 4-й етап впровадження системи PECS
9. Охарактеризуйте 5-й етап впровадження системи PECS
10. Охарактеризуйте 6-й етап впровадження системи PECS
11. Охарактеризуйте візуальну підтримку як засіб регуляції поведінки дитини з аутизмом.

Практичні

1. За наведеним прикладом ІПР визначте можливі способи впровадження АДК, аргументуйте свій вибір.
2. За наведеним відео поведінки дитини з аутизмом запропонуйте засіб АДК,

аргументуйте свій вибір.

3. Наведіть приклад соціальної історії для дитини з аутизмом дошкільного віку. Поясніть вибір теми, структурні елементи та алгоритм використання.
4. Наведіть приклад соціальної історії для дитини з аутизмом молодшого шкільного віку. Поясніть вибір теми, структурні елементи та алгоритм використання.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Альтернативна та допоміжна комунікація»

Разом: 150 годин: 16 годин – лекції, 12 годин – семінарські заняття, 12 годин – практичні заняття, 70 годин – самостійна робота, 30 – семестровий контроль, 10 годин – модульний контроль

Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
Назва модуля	«Поведінкова концепція комунікації та альтернативні засоби спілкування»		«АДК та полімодальний підхід»	
Кіл. балів за модуль	69 балів		91 бал	
Теми	1	2	3	4
Теми лекцій	Поведінкові підходи як передумова впровадження АДК. (1бал)	Визначення комунікативних ресурсів та дефіцитів у дитини з аутизмом для вибору стратегій АДК. (1бал)	Використання предметів та різних видів зображень для АДК. (1бал)	Поєднання символів, жестів і мовлення у системі альтернативної та допоміжної комунікації. (1бал)
Теми семінар. занять	Семінар 1 (1бал)	-	Семінар 2 (1бал)	Семінар 3 (1бал)
Робота на сем.зан	10 балів	-	10 балів	10 балів
Теми пр.зан	-	Практичне 1 (1бал)	Практичне 2 (1бал)	Практичне 3 (1бал)
Робота на практичному занятті	-	10 балів	10 балів	10 балів
Сам.роб.	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів
Види пот.контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	

Модулі	Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	Змістовий модуль 5
Назва модуля	«Системність у використанні АДК.»		« Індивідуальні системи АДК.»	«Стратегії впровадження альтернативної та допоміжної комунікації.»
Кіл. балів за модуль	80 балів		47 балів	58 балів
Теми	5	6	7	8
Теми лекцій	PECS як система АДК. (1бал)	Комунікативні дошки та книги. Електронні засоби комунікації. (1бал)	Індивідуальні системи АДК для дитини з аутизмом в освітньому середовищі. (1бал)	Розробка і реалізація стратегій альтернативної та допоміжної комунікації для дітей з РАС. (1бал)
Теми семінар. занять	Семінар 4 (1бал)	-	Семінар 5 (1бал)	Семінар 6 (1бал)
Робота на сем.зан	10 балів	-	10 балів	10 балів
Теми практ. зан	Практичне 4 (1бал)	Практичне 5 (1бал)	-	Практичне 6 (1бал)
Робота на практ. занятті	10 балів	10 балів	-	10 балів
Сам.роб.	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів
Види пот.контролю	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		Модульна контрольна робота 4 (25 балів)	Модульна контрольна робота 5 (25 балів)
Максимальна кількість балів 345 Розрахунок коефіцієнта: $k = 345/60 = 5,75$ Іспит 40 балів				

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Бабич Н.М. Допоміжна комунікація як один із засобів формування комунікативних навичок у дітей з порушеннями зору та інтелекту. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2014. Вип. 4. 6-14.
2. Порошенко, М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ : ТОВ Агенство "Україна", 2019. 300 с.
3. Скрипник Т. Роль візуальної підтримки в комунікативно-мовленнєвому розвитку дітей з аутизмом *Актуальні проблеми педагогіки, психології та професійної освіти* (1). С. 70-75. URL: <http://journals.uran.ua/appfpo/article/view/107472>
4. Спеціальна педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. В. Мартинчук, І. М. Маруненко, К. В. Луцько ; ред. О. В. Мартинчук ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ : Київ ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. 364 с.
5. Фрост Л., Бонди Э. Система альтернативной коммуникации с помощью карточек (PECS) : руководство для педагогов. Москва : Теревинф, 2011. 416 с.

Додаткові:

1. Голос безмовленнєвої дитини. Посібник щодо формування мовленнєвої компетентності у дітей з особливими освітніми потребами засобами альтернативної комунікації / Творча група педагогів КУ Сумського НВК №34 СМР: Шрамко Л.М., Куриленко І.М., Ковальчук Ш.П., Краузе В.В., Павленко М.С. Суми, 2018. 44с. URL: <https://srnvk34.sumy.ua/wp-content/uploads/2021/02/posibnyk-golos-bezmovlennevoyi-dytyny.pdf>
2. Казачінер О.С., Гордієнко І.В., Цись О.В. Стан проблеми використання альтернативної та допоміжної комунікації дітьми з порушеннями мовленнєвого розвитку в Україні. *Інноваційна педагогіка*. Вип.22. Т.1. 60-63. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/22-1.13>. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/22/part_1/15.pdf
3. Клименко, Людмила. Інтегрований підхід до корекційної роботи. *Вихователь-методист дошкільного закладу : спеціалізований журнал*. 2020. № 3. С. 32-35.
4. Лаєвська, Н. Дорошенко В. Засоби допоміжної та альтернативної комунікації : види мов, які полегшують соціальну комунікацію дитини. *Психолог : всеукраїнська газета для психологів, учителів, соціальних педагогів*. 2018. № 13/14. С. 36-49.
5. Організація інклюзивного навчання: які зміни починають діяти у 2022 році? (Рівні підтримки). URL: <https://sqe.gov.ua/inkluzyvne-navchannia-2022/>
6. Течнер С., Мартинсен Х. Введение в альтернативную и дополнительную коммуникацию: жесты и графические символы для людей с двигательными и интеллектуальными нарушениями. Москва :Теревинф, 2015. 432 с.
7. Bogdashina O. Communication via objects. *The Voice*. 2017. URL: <https://www.integratedtreatmentservices.co.uk/blog/autism-olga-bogdashina/communication-via-objects/>.
8. Bondy, A., Horton, C., & Frost, L.. (2020). Promoting Functional Communication Within the Home. *Behavior Analysis in Practice*, 13(2), 321–328. URL: https://www.researchgate.net/publication/341329516_Promoting_Functional_Communication_Within_the_Home
9. Daryl Patrick Gamboa Yao (2021) A rapid Literature on the Strategies for Collaboration Between Occupational therapist and Speech-Language Therapist in the Field of Augmentative and Alternative Communication. *Philippine Journal of Allied Health Sciences*. Vol. 4 (2). DOI: [10.36413/pjahs.0402.007](https://doi.org/10.36413/pjahs.0402.007) URL: https://pjahs.ust.edu.ph/wp-content/uploads/2021/02/9-Yao_B_V4I2.pdf
10. Fonte, M. A. D., & Boesch, M. C.. (2018). *Effective Augmentative and Alternative Communication Practices*. <https://doi.org/10.4324/9781315200750>

11. La Valle C., Chenausky K., Tager-Flusberg H. (2021) How do minimally verbal children and adolescents with autism spectrum disorder use communicative gestures to complement their spoken language abilities? *Autism & Developmental Language Impairments*. DOI: 10.1177/23969415211035065ю URL: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/23969415211035065?fbclid=IwAR3f5nynFZV4cOKM1IVacCuiSRnV-m5zqEmizzqEaqKMq-jn8PuzB1GYOko&>
12. Maj Ł. Theoretical_Basis_of_PECs (Picture_Exchange_Communication_System) (2018). *Logopedia* 47(1), 256-276. URL: <https://www.researchgate.net/publication/346717781>.
13. Nunes D. (2008) AAC INTERVENTIONS FOR AUTISM: A RESERSC SUMMARY. *International Journal of Special Education*. Vol.23(2), 17-26. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ814395.pdf>
14. Oren A., Dromi E., Goldberg S., Mimouni-Bloch A. (2021) Pragmatic Profiles of Toddlers With Autism Spectrum Disorder at the Onset of Speech. *Frontiers in Neurology*. January. DOI: 10.3389/fneur.2020.612314. URL: https://www.researchgate.net/publication/348567159_Pragmatic_Profiles_of_Toddlers_With_Autism_Spectrum_Disorder_at_the_Onset_of_Speech
15. What is AAS? URL: <https://aacinstitute.org/what-is-aac/>

Відео ресурси для семінарів та практичних:

1. Introducing Objects of Reference <https://www.youtube.com/watch?v=vetUsvdJX1A>
2. Introduction to Augmentative and Alternative Communication (AAC) <https://www.youtube.com/watch?v=zmsdLzQW5G0>
3. Communication Tips & Strategies: Communication Boards <https://www.youtube.com/watch?v=Nib6wCDpdhM>
4. Getting Started with Using PECS® <https://www.youtube.com/watch?v=Hs-412lhXb0>
5. What is AAS? Augmentative and Alternative Communication https://www.youtube.com/watch?v=r3m8_YmTDDM
6. Augmentative and Alternative Communication (AAC): Devices <https://www.youtube.com/watch?v=qB2Fk0KdUuo>
7. Using an Augmentative and Alternative Communication (AAC): Device for Autistic 7 Year old <https://www.youtube.com/watch?v=yoYUDKbvXrE>
8. Технические средства АДК. Урок №10. <https://youtu.be/eruX6wvYWIo>

Ресурси для неформальної та інформальної освіти:

1. Чайка Маргарита Альтернативні та додаткові комунікації в закладах освіти. Онлайн вебінар на платформі «Всеосвіта» <https://www.youtube.com/watch?v=DfA9E-ZPSnU>
2. Верещак Людмила Актуальні підходи до ППР за новим порядком. Онлайн вебінар на платформі «Всеосвіта» <https://www.youtube.com/watch?v=4TZpS08eucg>

Ресурси для створення АДК:

<http://www.dyvogra.com/uk/products-for-people-with-autism/>

Завдання до семінарських та практичних занять

Змістовий модуль 1.

«Поведінкова концепція комунікації та альтернативні засоби спілкування»

Тема 1. Поведінкові підходи як передумова впровадження АДК.

Семінарське заняття 1.

Завдання. Опрацювати статтю Bondy, A., Horton, C., & Frost, L.. (2020). Promoting Functional Communication Within the Home. Behavior Analysis in Practice, 13(2), 321–328.

https://www.researchgate.net/publication/341329516_Promoting_Functional_Communication_Within_the_Home

Підготуйте конспект статті. Завдання прикріпіть до ЕНК. Підготуйтеся до дискусії на тему: «Комунікативні навички. Зв'язок з поведінкою. Можливості розвитку»

Форма подання: структурований текст.

Критерії оцінювання роботи та участі у семінарі:

Критерії	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації та узагальнення	Студент/ка зазначає всі головні аспекти статті, логічно їх впорядковує та узагальнює.	Студент/ка зазначає більшість основних аспектів статті та узагальнює їх.	Студент/ка може визначити деякі основні аспекти статті, узагальнює частково або неточно.	Студент/ка не може визначити основні аспекти статті, не робить узагальнення.
Бали	3	2	1-1,5	0
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу
Бали	1	0,75	0,5	0
Термінологічна та орфографічна грамотність	Терміни та поняття вжито грамотно, відсутність помилок		Допущено незначні помилки	Наявність термінологічної невідповідності та/або орфографічних помилок
Бали	1		0,5	0
Робота на семінарському/практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, ситуативно активний на занятті	Студент не підготовлений до заняття
Бали	5	4-3	2-1	0

Відвідування ОЧНОГО заняття	1
Відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання)	
Всього	11 балів

Тема 2. Визначення комунікативних ресурсів та дефіцитів у дитини з аутизмом для вибору стратегій АДК.

Практичне заняття 1.

Завдання. Заповнити таблицю «Рівні комунікації та мотиви спілкування» за відео про дитину з аутизмом, посилання: <https://youtu.be/-zAEZLXCdxw>

Розподілити прояви (категорії) комунікативної поведінки дитини в таблиці.

Мотиви спілкування Рівні спілкування	Відмова	Отримання бажаного					Соціальна взаємодія					Надання і пошук інформації			
Перед умисна поведінка															
Навмисна поведінка															
Нестандартне спілкування															
Традиційне спілкування															
Конкретні символи															
Абстрактні символи															
Мовлення															

Підготуватись до обговорення під час практичного заняття результатів збору інформації про комунікативну поведінку дитини та її впорядкування в таблицю.

Форма подання: таблиця.

Критерії оцінювання роботи та участі у практичному занятті:

Критерії	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Представлення інформації та узагальнення	Вся інформація, представлена в таблиці, була чіткою, точною та ретельно підбраною та проаналізованою, узагальнено.	Більшість інформації, представлена в таблиці, була чіткою, точною та ретельно підбраною, узагальненою.	Інформація, представлена в таблиці, була частково точною або не була ретельно підбраною, узагальненою частково або неточно	Інформація, представлена в таблиці, не була точною, не узагальнена.
Бали	3-2,5	2-1	0,75-0,5	0
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу
Бали	1	0,75	0,5	0
Термінологічна та	Терміни та поняття вжито грамотно, відсутність помилок		Допущено незначні помилки	Наявність термінологічної невідповідності

<i>орфографічна грамотність</i>				та/або орфографічних помилок
Бали	1		0,5	0
Робота на семінарському/практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, ситуативно активний на занятті	Студент не підготовлений до заняття
Бали	5	4-3	2-1	0
Відвідування ОЧНОГО заняття				1
Відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання)				
Всього				11 балів

Змістовий модуль 2. «АДК та полімодальний підхід»

Тема 3. Використання предметів та різних видів зображень для АДК.

Семінарське заняття 2.

Завдання. Опрацюйте статтю Communication via objects:

<https://www.integratedtreatmentservices.co.uk/blog/autism-olga-bogdashina/communication-via-objects/>. Напишіть конспект. Роботу прикріпіть до ЕНК. Будьте готові до обговорення статті з власними прикладами використання предметів для комунікації.

Форма подання: структурований текст.

Критерії оцінювання роботи та участі у семінарі:

Критерії	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації та узагальнення	Студент/ка зазначає всі головні аспекти/тези статті, логічно їх впорядковуючи та аналізуючи.	Студент/ка зазначає більшість основних аспектів статті та узагальнює їх.	Студент/ка може визначити деякі основні аспекти статті, узагальнює частково або неточно.	Студент/ка не може визначити основні аспекти статті, не робить узагальнення.
Бали	3	2	1-1,5	0
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу
Бали	1	0,75	0,5	0
Термінологічна та орфографічна грамотність	Терміни та поняття вжито грамотно, відсутність помилок		Допущено незначні помилки	Наявність термінологічної невідповідності та/або

				орфографічних помилок
Бали	1		0,5	0
Робота на семінарському/практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, ситуативно активний на занятті	Студент не підготовлений до заняття
Бали	5	4-3	2-1	0
Відвідування ОЧНОГО заняття				1
Відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання)				
Всього				11 балів

Практичне заняття 2.

Завдання. Розробіть ілюстровану послідовність дій (ранкова/вечірня/обідня) на вибір. Доберіть набір предметів та/або зображень; впорядкуйте (розробіть послідовність); продумайте техніку пред'явлення, техніку прибирання /відмітка про виконання.

Аргументуйте вибір послідовності, її складові та необхідність: чого саме навчиться дитина за допомогою цієї послідовності (очікуваний результат). За яким принципом відбираються предмети/картинки для послідовності? Скільки етапів у формуванні навички /на скільки операцій можна розбити навичку? Роботу прикріпіть до ЕНК.

Підготуватись до обговорення та презентації під час практичного заняття.

Форма подання: презентація.

Критерії оцінювання роботи та участі в практичному занятті:

Критерії	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Представлення інформації та узагальнення	Вся інформація, представлена в презентації, була чіткою, точною, узагальненою та ретельно підбраною на основі опрацьованих джерел	Більшість інформації, представленої в презентації та була здебільшого чіткою, узагальненою, точною та ретельно підбраною	Частина інформації, представленої в презентації була чіткою та точною, або не була ретельно підбраною, узагальнена частково або неточно	Інформація, представлена в презентації, не відповідала завданню, узагальнення відсутні
Бали	3	2	1-1,5	0
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу

			варіанті особисто викладачу	
Бали	1	0,75	0,5	0
Термінологічна та орфографічна грамотність	Терміни та поняття вжито грамотно, відсутність помилок		Допущено незначні помилки	Наявність термінологічної невідповідності та/або орфографічних помилок
Бали	1		0,5	0
Робота на семінарському/практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, ситуативно активний на занятті	Студент не підготовлений до заняття
Бали	5	4-3	2-1	0
Відвідування ОЧНОГО заняття				1
Відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання)				
Всього				11 балів

Тема 4. Поєднання символів, жестів і мовлення у системі альтернативної та допоміжної комунікації.

Практичне заняття 3.

Завдання. Використовуючи словник базових понять із самостійної роботи 4, оберіть тему та складіть соціальну історію (про правила поведінки в транспорті, супермаркеті, садочку, на ігровому майданчику, тощо) з використанням жестів, символів та мовлення. Оформіть роботу на сторінку письмового тексту. Завдання прикріпіть до ЕНК. Роздрукуйте словник та соціальну історію, підготуйтеся до презентації роботи під час практичного заняття, обговорення та аналізу.

Форма подання: структурований текст.

Критерії оцінювання роботи та участі у практичному занятті:

Критерії	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Викладення інформації (рокзриття теми)	Інформація викладена в роботі згідно правил написання соц.історій, є чіткою, точною, ретельно підбраною та проаналізованою, тему розкрито повністю, творчо	Більшість інформації, поданої в роботі, є чіткою, точною та ретельно підбраною, тема розкрита	Інформація, представлена в роботі, є частково точною або не є ретельно підбраною, тема розкрита частково	Інформація, представлена в роботі, не є точною або структурованою, тема не розкрита
Бали	3	2	1-1,5	0
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому

	варіанті особисто викладачу	варіанті особисто викладачу	здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	варіанті особисто викладачу
Бали	1	0,75	0,5	0
Термінологічна орфографічна грамотність	Терміни та поняття та образи вжито грамотно, відсутність помилок		Допущено незначні помилки	Наявність термінологічної невідповідності та/або помилок
Бали	1		0,5	0
Робота на семінарському/практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, ситуативно активний на занятті	Студент не підготовлений до заняття
Бали	5	4-3	2-1	0
Відвідування ОЧНОГО заняття				1
Відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання)				
Всього				11 балів

Семінарське заняття 3.

Завдання. Опрацюйте статтю CL Valle et al. How do minimally verbal children and adolescents with autism spectrum disorder use communicative gestures to complement their spoken language abilities?

https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/23969415211035065?fbclid=IwAR3f5nynFZV4cOKM1IVacCuiSRnV-m5zqEmizzqEaqKMq-jn8PuzB1GYOko&_ga=2.141111111.141111111.141111111.141111111

Підготуйте 10 тез до сторінок 1-6 статті. Роботу прикріпіть до ЕНК.

Підготуйте до дискусії на тему: «Категорії та функції жестів і мовлення в дослідженні. Отримані результати» (спиратися на схему на стор. 6 тексту статті)

Форма подання: структурований текст.

Критерії оцінювання роботи та участі в семінарському занятті:

Критерії	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка зазначає всі головні аспекти/тези статті, логічно їх впорядковуючи та узагальнюючи.	Студент/ка зазначає більшість основних аспектів статті, робить узагальнення.	Студент/ка може визначити деякі основні аспекти статті, узагальнює частково або помилково.	Студент/ка не може визначити основні аспекти статті, не узагальнює.
Бали	3	2	1-1,5	0
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу

			варіанти особисто викладачу	
Бали	1	0,75	0,5	0
Термінологічна та орфографічна грамотність	Терміни та поняття вжито грамотно, відсутність помилок		Допущено незначні помилки	Наявність термінологічної невідповідності та/або орфографічних помилок
Бали	1		0,5	0
Робота на семінарському/практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, ситуативно активний на занятті	Студент не підготовлений до заняття
Бали	5	4-3	2-1	0
Відвідування ОЧНОГО заняття				1
Відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання)				
Всього				11 балів

Змістовий модуль 3. «Системність у використанні АДК.»

Тема 5. PECS як система АДК.

Семінарське заняття 4.

Завдання. Опрацюйте статтю

https://www.researchgate.net/publication/346717781_Theoretical_Basis_of_PPCS_Picture_Exchange_Communication_System. Складіть порівняльну таблицю «Вербальні операнти за Скіннером та фази навчання PECS». Підготуйтеся до обговорення таблиці під час дискусії на семінарі «Теоретичні основи системи PECS».

Форма подання: таблиця.

Форма подання: таблиця.

Критерії оцінювання роботи та участі в семінарському занятті:

Критерії	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Представлення інформації та узагальнення	Вся інформація, представлена в таблиці, була чіткою, точною та ретельно підбраною та проаналізованою, узагальнено.	Більшість інформації, представленої в таблиці, була чіткою, точною та ретельно підбраною, узагальненою.	Інформація, представлена в таблиці, була частково точною або не була ретельно підбраною, узагальненою частково або неточно	Інформація, представлена в таблиці, не була точною, не узагальнена.
Бали	3-2,5	2-1	0,75-0,5	0
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у

	варіанті особисто викладачу	варіанті особисто викладачу	систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	роздрукованому варіанті особисто викладачу
Бали	1	0,75	0,5	0
Термінологічна та орфографічна грамотність	Терміни та поняття вжито грамотно, відсутність помилок		Допущено незначні помилки	Наявність термінологічної невідповідності та/або орфографічних помилок
Бали	1		0,5	0
Робота на семінарському/практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, ситуативно активний на занятті	Студент не підготовлений до заняття
Бали	5	4-3	2-1	0
Відвідування ОЧНОГО заняття				1
Відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання)				
Всього				11 балів

Практичне заняття 4.

Завдання. Спираючись на теоретичний матеріал лекції 5, визначте та опишіть перелік навичок дитини з аутизмом (гіпотетичної або з вашого досвіду), які мають бути сформовані на кінець кожного етапу впровадження системи PECS (що повинна вміти робити дитина на кінець кожного етапу перед переходом на наступний?). Роботу у вигляді таблиці прикріпіть до ЕНК.

Використовуючи набір предметів і зображень до практичного завдання 2, зазначений перелік навичок дитини з аутизмом у письмовій роботі, будьте готові до моделювання ситуації навчання дитини з аутизмом використовувати систему PECS.

Форма подання: таблиця.

Критерії оцінювання роботи та участі у практичному занятті:

Критерії	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Представлення інформації та узагальнення	Вся інформація, представлена в таблиці, була чіткою, точною та ретельно підбраною та проаналізованою, узагальнено.	Більшість інформації, представленої в таблиці, була чіткою, точною та ретельно підбраною, узагальненою.	Інформація, представлена в таблиці, була частково точною або не була ретельно підбраною, узагальненою частково або неточно	Інформація, представлена в таблиці, не була точною, не узагальнена.
Бали	3-2,5	2-1	0,75-0,5	0
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань;	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у

	здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	завантажує із записанням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу
Бали	1	0,75	0,5	0
Термінологічна та орфографічна грамотність	Терміни та поняття вжито грамотно, відсутність помилок		Допущено незначні помилки	Наявність термінологічної невідповідності та/або орфографічних помилок
Бали	1		0,5	0
Робота на семінарському/практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, ситуативно активний на занятті	Студент не підготовлений до заняття
Бали	5	4-3	2-1	0
Відвідування ОЧНОГО заняття				1
Відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання)				
Всього				11 балів

Тема 6. Комунікативні дошки та книги. Електронні засоби комунікації.

Практичне заняття 5.

Завдання. Використовуючи мобільні додатки **GoTalk Now, Card Talk, Digital Inclusion** (для iOS) або **Avaz AAC, CommBoards Lite, Talk in Pictures X** (для Android) створіть початковий словник для 3-річної дитини з аутизмом та низьким рівнем сформованості комунікативних навичок. Скріншоти екрану завантажте в ЕНК.

Використовуючи матеріал підготовчого завдання бути готовими на парі аргументувати створений словник та розширити його.

Форма подання: презентація зі скріншотів.

Критерії оцінювання роботи та участі у практичному занятті:

Критерії	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Представлення інформації та узагальнення	Вся інформація, представлена в презентації, була чіткою, точною, узагальненою та ретельно підбраною та на основі опрацьованих джерел.	Більшість інформації, представленої в презентації була здебільшого чіткою, точною, узагальненою та ретельно підбраною	Частина інформації, представленої в презентації була чіткою та точною, або не була ретельно підбраною, узагальнено частково або неточно.	Інформація, представлена в презентації, не відповідала завданню, відсутні узагальнення.
Бали	3-2,5	2-1	0,75- 0,5	0
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань;	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання	Студент/ка зазвичай дотримується	Студент/ка не дотримується терміну виконання

	своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу
Бали	1	0,75	0,5	0
Термінологічна та орфографічна грамотність	Терміни та поняття вжито грамотно, відсутність помилок		Допущено незначні помилки	Наявність термінологічної невідповідності та/або орфографічних помилок
Бали	1		0,5	0
Робота на семінарському/практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, ситуативно активний на занятті	Студент не підготовлений до заняття
Бали	5	4-3	2-1	0
Відвідування ОЧНОГО заняття				1
Відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання)				
Всього				11 балів

Змістовий модуль 4.« Індивідуальні системи АДК.»

Тема 7. Індивідуальні системи АДК для дитини з аутизмом в освітньому середовищі.

Семінарське заняття 5.

Завдання. Заповніть пункт 4 в ППР «Рекомендації щодо організації освітнього процесу особи з ООП». Заповнений витяг цього пункту ППР прикріпіть до ЕНК.

Під час семінару будьте готові до презентації та аналізу письмової роботи; обговорення прикладів впровадження індивідуальної системи АДК для молодшого школяра.

Форма подання: структурований текст.

Критерії оцінювання роботи та участі в семінарському занятті:

Критерії	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Виклад інформації, структурованість, розкриття теми	Інформація представлена чітко, точно, творчо. Структурні елементи й особливості доречні, розкривають тему і мету завдання	Більшість інформації, викладеної в роботі, є чіткою, точною та ретельно підбраною. Структура в цілому дозволяє розкрити тему.	Інформація, представлена в роботі, є частково точною або не є обґрунтованою. Тема розкрита частково, структура нечітка.	Інформація, представлена в роботі, не структурована. Тема не розкрита
Бали	3	2	1-1,5	0

Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу
Бали	1	0,75	0,5	0
Термінологічна та орфографічна грамотність	Терміни та поняття вжито грамотно, відсутність помилок		Допущено незначні помилки	Наявність термінологічної невідповідності та/або орфографічних помилок
Бали	1		0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, ситуативно активний на занятті	Студент не підготовлений до заняття
Бали	5	4-3	2-1	0
Відвідування ОЧНОГО заняття				1
Відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання)				
Всього				11 балів

Змістовий модуль 5. «Стратегії впровадження альтернативної та допоміжної комунікації.»

Тема 8. Розробка і реалізація стратегій альтернативної та допоміжної комунікації для дітей з РАС.

Семінарське заняття 5.

Завдання. опрацювати статтю «AAC INTERVENTIONS FOR AUTISM: A RESEARCH SUMMARY» за посиланням: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ814395.pdf>

Як підготовку до семінару (завантажити в ЕНК) Написати есе, що висвітлювало би:

- види АДК напрямів, опрацьованих в огляді;
- кількість досліджень на користь кожного;
- особливості кожного напрямку;
- переваги.

На занятті бути готовими обговорити особливості впровадження та ефективність різних підходів АДК (особлива роль методів з науково-доведеною ефективністю)

Форма подання: есе.

Критерії оцінювання роботи та участі в семінарському занятті:

Критерії	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				

Викладення інформації	Інформація викладена в есе згідно правил, є чіткою, точною, ретельно підбраною та проаналізованою. Тему розкрито повністю.	Більшість інформації, викладеної в есе, є чіткою, точною та ретельно підбраною. Тему розкрито достатньо.	Інформація, представлена в есе, є частково точною або не є ретельно підбраною. Тему розкрито частково.	Інформація, представлена в есе, не є точною. Тему не розкрито.
Бали	3-2,5	2-1	0,75-0,5	0
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу
Бали	1	0,75	0,5	0
Термінологічна та орфографічна грамотність	Терміни та поняття вжито грамотно, відсутність помилок		Допущено незначні помилки	Наявність термінологічної невідповідності та/або орфографічних помилок
Бали	1		0,5	0
Робота на семінарському/практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, ситуативно активний на занятті	Студент не підготовлений до заняття
Бали	5	4-3	2-1	0
Відвідування ОЧНОГО заняття				1
Відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання)				
Всього				11 балів

Практичне заняття 6.

Завдання. Ознайомтесь із прикладом комунікативної матриці дитини з аутизмом. Розробіть стратегію впровадження системи АДК, враховуючи потреби дитини. Письмову роботу прикріпіть до ЕНК.

Підготуйтеся презентувати роботу та аргументувати свій вибір стратегії на практичному занятті.

Форма подання: структурований текст.

Критерії оцінювання роботи та участі у практичному занятті:

Критерії	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Виклад інформації, структурованість, розкриття теми	Інформація представлена чітко, точно, творчо.	Більшість інформації, викладеної в	Інформація, представлена в роботі, є частково	Інформація, представлена в роботі, не

	Структурні елементи й особливості доречні, розкривають тему і мету завдання	роботі, є чіткою, точною та ретельно підбраною. Структура в цілому дозволяє розкрити тему.	точною або не є обґрунтованою. Тема розкрита частково, структура нечітка.	структурована. Тема не розкрита
Бали	3	2	1-1,5	0
Дотримання дедлайнів	Студент/ка дотримується терміну виконання завдань; своєчасно завантажує їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка зазвичай дотримується терміну виконання завдань; завантажує із запізненням їх у систему ЕНК або здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу	Студент/ка не дотримується терміну виконання завдань; не завантажує їх у систему ЕНК або не здає у роздрукованому варіанті особисто викладачу
Бали	1	0,75	0,5	0
Термінологічна та орфографічна грамотність	Терміни та поняття вжито грамотно, відсутність помилок		Допущено незначні помилки	Наявність термінологічної невідповідності та/або орфографічних помилок
Бали	1		0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, ситуативно активний на занятті	Студент не підготовлений до заняття
Бали	5	4-3	2-1	0
Відвідування ОЧНОГО заняття				1
Відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання)				
Всього				11 балів